

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 กรุงเทพมหานคร
 สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 เลขรับ 3969
 วันที่ 11/4/58
 เวลา 11.48

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๓๗๒๑

สำนักนายกรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย อนุสัญญาฯ และร่างพระราชบัญญัติฯ ในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนออนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนออนุสัญญาฯ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และขอเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก ประยุทธ์
 (ประวิตร วงษ์สุวรรณ)
 รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
 นายกรัฐมนตรี

คดีความคดีอาญา
 วันที่ 26/1/58
 เวลา 12.41 น.
 ฝ่ายปกครองประมง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙ (วิเชียร)
 โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (K 1623/D/ค)

เลขที่ ๒๑ (๑) ๒๕๕๘
 วันที่ ๒๓ เม.ย ๕๘
 เวลา ๑๙.๕๕
 สำนักงานประมง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเล

เหตุผล

เนื่องจากสภาพการจ้างงาน การทำงานบนเรือเดินทะเลมีลักษณะและสภาพของงาน ซึ่งมีความแตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไปที่ต้องทำงานบนเรือเดินทะเลที่มีความเสี่ยงภัยทางทะเล และมีระยะเวลาการทำงานที่ต่อเนื่องยาวนาน ประกอบกับความสัมพันธ์ของคนทำงานบนเรือ กับเจ้าของเรือบางส่วนมิได้มีความสัมพันธ์ตามสัญญาจ้างแรงงาน และกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานไม่อาจให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างและคนประจำเรือให้ได้รับความเป็นธรรมและมีมาตรฐานและสภาพการจ้าง การทำงาน และความปลอดภัยและสุขอนามัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเลขึ้นโดยเฉพาะ นอกจากนี้ การทำงานของลูกจ้างและคนประจำเรือยังเกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศที่ต้องนำ มาตรฐานสากล คือ อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ (Maritime Labour Convention, ๒๐๐๖) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) มาปฏิบัติ ต่อแรงงานทางทะเลเป็นกรณีเฉพาะ สมควรที่ประเทศไทยจะต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดมาตรฐาน การทำงานของลูกจ้างและคนประจำเรือ และการออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลแก่เรือขนส่งทางทะเล ที่ชกของไทยเพื่อคุ้มครองแรงงานทางทะเลอันจะเป็นการรับรองว่าแรงงานทางทะเลจะได้รับการปฏิบัติ อย่างเป็นธรรมตามมาตรฐานสากล เพื่อป้องกันการใช้มาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือต่อเรือไทยที่เดินทาง ระหว่างประเทศ เช่น การกักเรือ การตรวจเรือ การสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่อง และเพื่อประโยชน์ในการ วางมาตรการควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการในการออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และเป็นการส่งเสริมการพัฒนากิจการพาณิชย์นาวีของประเทศไทย อีกทางหนึ่งด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แรงงานทางทะเล
พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเล

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิดที่ปกติใช้ในการเดินทะเล ที่มีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ แต่มิให้หมายความรวมถึง

- (๑) เรือที่ใช้เพื่อทำการประมงหรือเรืออื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน
- (๒) เรือที่ต่อแบบประเพณีดั้งเดิม
- (๓) เรือของทางราชการทหาร
- (๔) เรืออื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“คนประจำเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าของเรือจ้างหรือมอบหมายให้ทำหน้าที่ประจำอยู่ในเรือโดยได้รับค่าจ้าง แต่ไม่รวมถึงผู้ซึ่งทำงานในเรือเป็นการชั่วคราว

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า

- (๑) ผู้มีกรรมสิทธิ์ในเรือ
- (๒) ผู้เช่าเรือเปล่า
- (๓) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนบุคคลตาม (๑) หรือ (๒)
- (๔) ผู้ซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) มอบหมายให้เป็นผู้จัดหาคนประจำเรือ

เพื่อประโยชน์ของบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ซึ่งมีใช้การประกอบธุรกิจจัดหางาน ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงานหรือรับผิดชอบในการจ่ายค่าจ้างให้แก่คนประจำเรือที่มาทำงานนั้นหรือไม่ก็ตาม

“นายเรือ” หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ควบคุมสูงสุดในเรือ

“ข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ” หมายความว่า สัญญาจ้างงาน หรือข้อตกลงซึ่งกำหนดรายละเอียดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด และให้หมายความรวมถึงข้อตกลงที่เกิดจากการเจรจาต่อรองของคนประจำเรือและเจ้าของเรือ

“ตันกรอส” หมายความว่า หน่วยที่ใช้กำหนดขนาดของเรือที่คำนวณได้ตาม กฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

“ใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล” หมายความว่า เอกสารที่ออกโดยหน่วยงาน ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเพื่อรับรองสภาพการทำงานและความเป็นอยู่ของคนประจำเรือ ว่าได้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“ใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล” หมายความว่า เอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อแสดงข้อกำหนดและมาตรการปฏิบัติของเจ้าของเรือเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการแรงงานทางทะเล

“วันทำงานปกติ” หมายความว่า วันที่กำหนดให้คนประจำเรือทำงานตามปกติ

“วันหยุด” หมายความว่า วันที่กำหนดให้คนประจำเรือหยุดประจำสัปดาห์ หยุดตามประเพณี หรือหยุดประจำปี

“วันลา” หมายความว่า วันที่คนประจำเรือลาตามพระราชบัญญัตินี้

“ค่าจ้าง” หมายความว่า เงินที่เจ้าของเรือและคนประจำเรือตกลงกันจ่ายเป็น ค่าตอบแทนในการทำงานตามสัญญาสำหรับเวลาการทำงานปกติเป็นรายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือระยะเวลาอื่น หรือจ่ายให้โดยคำนวณตามผลงานที่คนประจำเรือทำได้ในเวลาทำงาน ปกติของวันทำงาน และให้หมายความรวมถึงเงินที่เจ้าของเรือจ่ายให้แก่คนประจำเรือในวันหยุด และวันลาที่คนประจำเรือมิได้ทำงาน แต่มีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้

“ค่าจ้างในวันทำงาน” หมายความว่า ค่าจ้างที่จ่ายสำหรับการทำงานเต็มเวลา การทำงานปกติ

“อัตราค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับคนประจำเรือ” หมายความว่า อัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำ สำหรับคนประจำเรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

“ชั่วโมงการทำงาน” หมายความว่า เวลาในช่วงที่คนประจำเรือได้รับการกำหนด ให้ทำงาน ซึ่งหมายความรวมถึง เวลาทำงานปกติ การทำงานล่วงเวลา การทำงานในวันหยุด และการทำงานล่วงเวลาในวันหยุด

“ชั่วโมงการพักผ่อน” หมายความว่า เวลานอกเหนือจากชั่วโมงการทำงาน ซึ่งไม่รวมถึงการหยุดพักในระยะเวลาสั้น ๆ จากการทำงาน

“การทำงานล่วงเวลา” หมายความว่า การทำงานนอกหรือเกินชั่วโมงการทำงาน ปกติ หรือเกินชั่วโมงทำงานในแต่ละวันที่เจ้าของเรือและคนประจำเรือตกลงกันตามพระราชบัญญัตินี้ ในวันทำงานหรือวันหยุด แล้วแต่กรณี

“ค่าล่วงเวลา” หมายความว่า เงินที่เจ้าของเรือจ่ายให้แก่คนประจำเรือ เป็นการตอบแทนการทำงานล่วงเวลาในวันที่ได้ทำงาน

“จัดหางาน” หมายความว่า ประกอบธุรกิจจัดหางานให้แก่คนหางานเพื่อคัดเลือก และบรรจุคนประจำเรือ หรือหาคนประจำเรือให้แก่เจ้าของเรือ โดยจะเรียกหรือรับค่าบริการ หรือไม่ก็ตาม และให้หมายรวมถึงการเรียกเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อคัดเลือก และบรรจุคนประจำเรือ

“ค่าบริการ” หมายความว่า เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ให้เป็นค่าตอบแทน การจัดหางาน

“ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการจัดหางาน

“ใบอนุญาตจัดหางาน” หมายความว่า ใบอนุญาตจัดหางานให้คนหางานเพื่อไป ทำงานเป็นคนประจำเรือ

“ผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน” หมายความว่า ผู้จัดหางานซึ่งได้รับใบอนุญาตจัดหางาน ให้คนหางานเพื่อทำงานเป็นคนประจำเรือ

“ตัวแทนจัดหางาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจัดหางานจดทะเบียน ให้เป็นตัวแทนจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานจัดหางานของผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน

“คนหางาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งประสงค์จะทำงานเป็นคนประจำเรือ

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนจัดหางานกลางตามกฎหมายว่าด้วย การจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

“ทำเรือ” หมายความว่า ธุรกิจเกี่ยวกับทำเรือ และให้หมายความรวมถึงอยู่เรือ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนประกอบกับทำเรือ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการกงสุล อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม และอธิบดีกรมอนามัย เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ การจ้างงานระหว่างเจ้าของเรือกับคนประจำเรือตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน เจ้าของเรือต้องจัดให้มีการคุ้มครองด้านประกันสังคมและเงินทดแทน โดยให้คนประจำเรือได้รับสิทธิประโยชน์จากการคุ้มครองตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง คมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ กรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้ให้นำหลักจารีตประเพณีในการทำงานของคนประจำเรือ จารีตประเพณีในการเดินเรือทางทะเล หรือข้อกำหนดหรือมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง มาบังคับตามแต่ละกรณี

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของเรือต้องกระทำการทั้งปวงตามธรรมดาและตามสมควรที่จะต้องกระทำสำหรับผู้ประกอบอาชีพเดินเรือทางทะเล

มาตรา ๗ การเรียกร้อยหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่คนประจำเรือหรือคนที่ทำงานบนเรือพึงได้ตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๘ หนี้ที่เกิดจากการที่เจ้าของเรือต้องจ่ายเงินแก่คนประจำเรือและหนี้ที่เจ้าของเรือต้องชำระตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของเจ้าของเรือในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๙ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เจ้าของเรือต้องแจ้งการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าของเรือแจ้งด้วยตนเอง โดยทางไปรษณีย์ โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าของเรือต้องจัดให้มีเอกสารตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าของเรือจัดทำเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เจ้าของเรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ให้เจ้าของเรือเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น

มาตรา ๑๒ ให้เจ้าของเรือจัดให้มีสำเนาอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ และพระราชบัญญัตินี้รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ไว้บนเรือ

มาตรา ๑๓ เจ้าของเรือต้องไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนประจำเรือ เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง

มาตรา ๑๔ บรรดาคดีที่เกิดจากข้อพิพาทระหว่างเจ้าของเรือกับคนประจำเรือ หรือทายาท หรือระหว่างบุคคลดังกล่าวกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ อันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน

หมวด ๒
เงื่อนไขในการทำงานบนเรือ

มาตรา ๑๕ ห้ามเจ้าของเรือให้บุคคลอายุต่ำกว่าสิบหกปีบริบูรณ์ทำงานบนเรือ

มาตรา ๑๖ ห้ามเจ้าของเรือให้คนประจำเรือซึ่งอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ทำงานในเวลากลางคืน เว้นแต่เป็นการฝึกอบรมที่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า หรือเป็นการฝึกอบรมตามตำแหน่งหน้าที่ที่คนประจำเรือต้องทำในช่วงเวลาดังกล่าวซึ่งต้องไม่ส่งผลร้ายต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของคนประจำเรือ โดยได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ทั้งนี้ การทำงานเวลากลางคืนต้องมีระยะเวลาอย่างน้อยเก้าชั่วโมง โดยเริ่มต้นก่อนเที่ยงคืนและสิ้นสุดหลังจากเวลาห้านาฬิกาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๗ ห้ามเจ้าของเรือให้คนประจำเรือซึ่งอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ทำงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยของคนประจำเรือตามประเภทของงานที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ห้ามเจ้าของเรือให้คนประจำเรือทำงานบนเรือ โดยที่คนประจำเรือไม่มีใบรับรองแพทย์มาแสดงว่ามีความพร้อมด้านสุขภาพในการทำงานบนเรือ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

ใบรับรองแพทย์แสดงว่าคนประจำเรือมีความพร้อมด้านสุขภาพในการทำงานบนเรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ห้ามเจ้าของเรือให้คนประจำเรือทำงานบนเรือ เว้นแต่คนประจำเรือได้รับการฝึกอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

หมวด ๓

การจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ

มาตรา ๒๐ ห้ามผู้ใดจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาต การอนุญาต และการออกใบอนุญาตจัดหางาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ผู้ขออนุญาตจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจัดหางาน ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตจัดหางาน ไม่เป็นกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้จัดการของนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน และไม่เป็นกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้จัดการของนิติบุคคลอยู่ในขณะที่นิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตจัดหางาน ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ไม่เป็นผู้รับใบอนุญาต ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต ไม่เป็นกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้จัดการของนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต และไม่เป็นกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้จัดการของนิติบุคคลอยู่ในขณะที่นิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ไม่เป็นผู้มีหรือเคยมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดที่กฎหมายบัญญัติ

ให้ถือเอาการกระทำโดยทุจริตเป็นองค์ประกอบ หรือในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตจัดหางานเป็นนิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องมีสัญชาติไทย โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นโดยบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของทุนทั้งหมด ในนิติบุคคลนั้น ต้องมีกรรมการที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และมีผู้จัดการซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๒๒ ใบอนุญาตจัดหางานให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตจัดหางาน ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจัดหางาน ให้ยื่นคำขอ ก่อนใบอนุญาตจัดหางานสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่านายทะเบียนจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจัดหางานนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจัดหางานและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดหางานชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานยื่นคำขอใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลาย

การขอและ การออกใบแทนใบอนุญาตจัดหางาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานต้องแสดงใบอนุญาตจัดหางานไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตจัดหางาน

มาตรา ๒๕ สำนักงานจะต้องอยู่ในที่ตั้งที่เป็นสัดส่วน เปิดเผย มีหลักแหล่งที่แน่นอน และไม่เป็นสถานที่ต้องห้ามตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

มาตรา ๒๖ ห้ามผู้รับใบอนุญาตจัดหางานย้ายสำนักงานหรือตั้งสำนักงานชั่วคราว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

มาตรา ๒๗ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่เป็นนิติบุคคลประสงค์จะเปลี่ยนผู้จัดการ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

มาตรา ๒๘ ก่อนที่จะออกใบอนุญาตจัดหางาน ผู้ขออนุญาตต้องวางหลักประกันอันสมควร เพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดจากการดำเนินการของผู้ขออนุญาต เป็นจำนวนเงินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าล้านบาทวางไว้กับนายทะเบียน เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

การวางหลักประกัน การเก็บรักษาหลักประกัน การหักหลักประกัน การเปลี่ยนแปลงหลักประกัน การหักเงินจากหลักประกันชดใช้ให้แก่คนหางานและเจ้าของเรือ ในกรณีที่เกิดความเสียหาย การเรียกหลักประกันเพิ่ม และการขอรับหลักประกันคืน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่หลักประกันที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานวางไว้ตามวรรคหนึ่งลดลง เพราะถูกใช้จ่ายไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานวางหลักประกันเพิ่มจนครบจำนวนเงินที่กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

มาตรา ๒๙ หลักประกันที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานวางไว้ตามมาตรา ๒๘ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตราบเท่าที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานยังมีได้เลิกประกอบธุรกิจจัดหางานที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเลิกประกอบธุรกิจจัดหางานแล้ว แต่ยังไม่พ้นจากความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานไม่ขอรับหลักประกันคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน ให้หลักประกันดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๓๐ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานจะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนตัวแทนจัดหางาน และลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานต่อนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดในกฎกระทรวง

ตัวแทนจัดหางานต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ (๑) ถึง (๗) และลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ (๓) ถึง (๗) ทั้งนี้ ตัวแทนจัดหางานและลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานต้องไม่เป็นตัวแทนจัดหางานหรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานของผู้รับใบอนุญาตจัดหางานอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานในขณะเดียวกัน

ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานต้องแสดงทะเบียนตัวแทนจัดหางานและลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน ณ สำนักงาน เพื่อให้คนหางานสามารถตรวจสอบความเป็นตัวแทนจัดหางานและลูกจ้างดังกล่าวได้

ใบอนุญาตจัดหางานที่ออกให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานผู้ใด ให้คุ้มครองตัวแทนจัดหางาน และลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานซึ่งผู้รับใบอนุญาตจัดหางานผู้นั้นได้จดทะเบียนไว้ด้วยการกระทำที่เกี่ยวกับการจัดหางานของตัวแทนจัดหางานและลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานซึ่งผู้รับใบอนุญาตจัดหางานได้จดทะเบียนไว้ ให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตจัดหางานด้วย

มาตรา ๓๑ เมื่อออกไปปฏิบัติงานนอกสำนักงาน ผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน ผู้จัดการ ตัวแทนจัดหางาน หรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน ผู้จัดการ ตัวแทนจัดหางาน หรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนด และให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกบัตร

ในกรณีที่บัตรประจำตัวชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน ผู้จัดการ ตัวแทนจัดหางาน หรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานยื่นคำขอใบแทนบัตรประจำตัวภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลาย การขอมีบัตร การออกบัตรประจำตัว และการออกใบแทนบัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมการจัดหางานกำหนด

มาตรา ๓๒ ผู้จัดการ ตัวแทนจัดหางาน หรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน ซึ่งพ้นจากความเป็นผู้จัดการ ตัวแทนจัดหางาน หรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน ต้องส่งคืนบัตรประจำตัวแก่นายทะเบียนหรือผู้รับใบอนุญาตจัดหางานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พ้นจากความเป็นผู้จัดการ ตัวแทนจัดหางาน หรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานซึ่งได้รับบัตรประจำตัวคืนตามวรรคหนึ่ง ต้องส่งบัตรประจำตัวคืนแก่นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบัตรประจำตัวคืน

มาตรา ๓๓ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานหรือตัวแทนจัดหางานต้องทำสัญญาจัดหางานกับเจ้าของเรือ ตามแบบที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนด

ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานส่งสัญญาจัดหางานที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานหรือตัวแทนจัดหางานทำกับเจ้าของเรือต่ออธิบดีกรมการจัดหางาน ตลอดจนตัวอย่างข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือที่เจ้าของเรือจะทำกับคนหางาน และหลักฐานอื่นที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนดก่อนคนหางานไปทำงานบนเรือ

มาตรา ๓๔ ห้ามตัวแทนจัดหางานทำสัญญาจัดหางานกับเจ้าของเรือแทนผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนดจากผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน และผู้รับใบอนุญาตจัดหางานได้แจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบแล้ว

การที่ตัวแทนจัดหางานมิได้รับมอบอำนาจจากผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน หรือได้รับมอบอำนาจแต่หนังสือมอบอำนาจมิได้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศ กำหนด ไม่เป็นเหตุให้เจ้าของเรือหรือบุคคลภายนอกที่สุจริตเสื่อมสิทธิเพราะเหตุนี้

มาตรา ๓๕ ห้ามผู้รับใบอนุญาตจัดหางานเรียกหรือรับค่าบริการหรือค่าใช้จ่าย จากคนหางาน เว้นแต่ค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายในการออกใบรับรองแพทย์
- (๒) ค่าหนังสือคนประจำเรือที่กรมเจ้าท่าออกให้แก่คนประจำเรือ
- (๓) ค่าหนังสือเดินทาง หรือเอกสารที่ใช้สำหรับการเดินทาง ทั้งนี้ ไม่รวมถึง

ค่าตรวจลงตราเข้าประเทศ

- (๔) ค่าใช้จ่ายอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าของเรือเป็นผู้รับผิดชอบค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดหางาน ตามวรรคหนึ่ง

ค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน เรียกหรือรับได้ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสมุดทะเบียนคนหางาน บัญชี และเอกสารเกี่ยวกับธุรกิจของตนตามแบบ และรายการที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนด

(๒) จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับการจัดหางานประจำเดือนตามแบบที่อธิบดี กรมการจัดหางานประกาศกำหนดต่อนายทะเบียนภายในวันที่สิบของเดือนถัดไป

(๓) เก็บรักษาทะเบียนคนหางานที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับบรรจุงานไว้ไม่น้อยกว่า สองปี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

(๔) แจกเป็นหนังสือให้คนหางานทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของคนประจำเรือ ตามข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ ในช่วงก่อนหรือระหว่างการมอบหมายงาน และให้ คนหางานได้ตรวจสอบข้อตกลงดังกล่าวของตนก่อนและหลังลงนาม พร้อมทั้งส่งสำเนาอย่างน้อย จำนวนหนึ่งชุดให้ด้วย

เมื่อมีเหตุที่จะต้องลงในสมุดทะเบียนคนหางาน บัญชี หรือเอกสารเกี่ยวกับธุรกิจ ของตน ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานต้องลงรายการเกี่ยวกับเหตุนั้นในสมุดทะเบียน บัญชี หรือเอกสาร เช่นว่านั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุจะต้องลงรายการนั้น

มาตรา ๓๗ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานตรวจสอบว่าเจ้าของเรือได้จัดให้มี วิธีคุ้มครองคนประจำเรือซึ่งอยู่ในสภาพลำบาก ณ เมืองท่าต่างประเทศ ตามแบบที่อธิบดี กรมการจัดหางานประกาศกำหนด

กรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานตรวจสอบและชี้แจงให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่คนหางานไม่ได้ทำงานตรงตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลง การจ้างงานของคนประจำเรือและคนหางานไม่ประสงค์ที่จะทำงานนั้น ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน จัดการให้คนหางานเดินทางกลับภูมิลำเนา โดยออกค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ที่จำเป็นในการเดินทางกลับของคนหางาน พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่มิหน้าที่จะต้องจัดการดังกล่าว

ในกรณีที่เจ้าของเรือไม่ได้คนหางานตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจัดหางาน หรือได้คนหางานแต่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจัดหางาน และเจ้าของเรือไม่ประสงค์ ที่จะจ้างคนหางานนั้น ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานต้องคืนค่าบริการและค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง ให้แก่เจ้าของเรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของเรือขอรับคืน และจัดการให้คนหางาน เดินทางกลับภูมิลำเนา โดยออกค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น ในการเดินทางกลับของคนหางาน พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่มิหน้าที่จะต้องจัดการดังกล่าว

ในกรณีที่คนหางานไม่ได้ทำงานตรงตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงการจ้างงาน ของคนประจำเรือแต่คนหางานไม่ประสงค์จะเดินทางกลับ หรือกรณีที่เจ้าของเรือได้คนหางาน ที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจัดหางานแต่เจ้าของเรือประสงค์จะจ้างคนหางานต่อไป ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานไม่ต้องรับผิดชอบในการจัดการให้คนหางานดังกล่าวเดินทางกลับภูมิลำเนา ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิหน้าที่ จะต้องจัดการดังกล่าว

มาตรา ๓๙ เมื่อนายทะเบียนทราบว่ามีเหตุที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานจะต้องจัดการ ให้คนหางานเดินทางกลับตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง แต่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานยังมีได้ ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว ให้นายทะเบียนประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความช่วยเหลือคนหางานนั้น

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดการให้คนหางานเดินทางกลับตามวรรคหนึ่งเป็นจำนวน เท่าใด ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานชดใช้เงินคืนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตจัดหางานมิได้ชดใช้เงินคืนภายในเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนหักเงินจำนวนดังกล่าว จากหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา ๒๘ เพื่อคืนให้แก่หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือคนหางานดังกล่าวได้

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และคนหางานได้ใช้จ่ายเงินเพื่อเป็นค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นในการจัดการให้ตนเดินทางกลับภูมิลำเนา คนหางานมีสิทธิยื่นคำขอ ต่อนายทะเบียนเพื่อขอรับเงินชดเชยค่าใช้จ่ายที่ตนต้องจ่ายไปได้ และถ้านายทะเบียนพิจารณาเห็นว่า คนหางานไม่ได้ทำงานตรงตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ และคนหางานนั้น ได้ใช้จ่ายเงินเพื่อจัดการให้ตนเดินทางกลับภูมิลำเนาแล้ว ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานชดใช้เงินคืนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตจัดหางานมิได้ชดใช้เงินคืน ภายในเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนหักเงินจำนวนดังกล่าวจากหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา ๒๘ เพื่อคืนให้แก่คนหางาน

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานมิได้คืนค่าบริการและค่าใช้จ่ายให้แก่เจ้าของเรือตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานชดใช้เงินคืนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตจัดหางานมิได้ชดใช้เงินคืนภายในเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนหักค่าบริการและค่าใช้จ่ายจากหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา ๒๘ คืนให้แก่เจ้าของเรือ

มาตรา ๔๒ ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการพัฒนาการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน การควบคุม และอัตราค่าธรรมเนียม มาใช้บังคับแก่การจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งให้นำบทกำหนดโทษที่เกี่ยวกับการควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน มาใช้บังคับกับการควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

สภาพการจ้าง

มาตรา ๔๓ เจ้าของเรือต้องจัดให้มีข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ เป็นหนังสือ พร้อมลายมือชื่อของเจ้าของเรือและคนประจำเรือ โดยจัดทำเป็นคู่ฉบับจัดเก็บไว้บนเรือ หนึ่งฉบับ และอีกฉบับหนึ่งให้คนประจำเรือเก็บไว้ พร้อมทั้งจะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

ข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและชื่อสกุล พร้อมคำนำหน้านามของคนประจำเรือ
- (๒) วันเดือนปีเกิด และอายุของคนประจำเรือ
- (๓) สถานที่เกิดของคนประจำเรือ
- (๔) ที่อยู่ปัจจุบันของคนประจำเรือ
- (๕) สถานที่และวันที่ทำสัญญา
- (๖) สถานที่และวันที่สัญญามีผลบังคับ
- (๗) ตำแหน่งหรืองานในหน้าที่ที่คนประจำเรือได้รับมอบหมาย
- (๘) ชื่อและชื่อสกุล พร้อมคำนำหน้านามของเจ้าของเรือ กรณีเจ้าของเรือ เป็นนิติบุคคล ต้องระบุชื่อของกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลด้วย
- (๙) ที่อยู่ปัจจุบันของเจ้าของเรือ
- (๑๐) ชื่อเรือ และสัญชาติของเรือ
- (๑๑) เส้นทางหลักและท่าเรือปลายทางของการเดินเรือ ในกรณีที่ทำการตกลงไว้ว่าเป็นการเดินทางเรือเที่ยวเดียว
- (๑๒) วันเริ่มทำงาน อัตราค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือวิธีการคำนวณ
- (๑๓) จำนวนวันหยุดประจำปีที่ได้รับค่าตอบแทน หรือวิธีการคำนวณ

(๑๔) สิทธิประโยชน์จากการคุ้มครองการประกันสังคมและสุขภาพที่เจ้าของเรือเป็นผู้จัดทำให้กับคนประจำเรือ

(๑๕) สิทธิของคนประจำเรือในการได้รับการส่งตัวกลับ

(๑๖) ข้อตกลงที่ได้มาจากการร่วมเจรจาต่อรอง

(๑๗) วันสิ้นสุดหรือเงื่อนไขการสิ้นสุดของสัญญา

(๑๘) อื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ ข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือย่อมสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดระยะเวลาในสัญญา หรือสิ้นสุดลงตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ในสัญญา โดยมีต้องบอกกล่าวล่วงหน้า ในกรณีที่ข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือไม่มีกำหนดระยะเวลา เจ้าของเรือหรือคนประจำเรืออาจบอกเลิกข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือโดยบอกกล่าวล่วงหน้าให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ไม่เกินสามสิบวัน

การเลิกข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือก่อนครบกำหนดระยะเวลา ตามข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ ให้เป็นไปตามที่คนประจำเรือและเจ้าของเรือตกลงกัน ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ไม่เกินสามสิบวัน

มาตรา ๔๕ หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน เหตุฉุกเฉิน หรือเป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างคนประจำเรือและเจ้าของเรือ หรือเหตุอื่น ๆ ตามที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ประกาศกำหนด คนประจำเรือหรือเจ้าของเรืออาจบอกเลิกข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ น้อยกว่าเจ็ดวันหรือไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า

การบอกเลิกข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือของคนประจำเรือตามวรรคหนึ่ง คนประจำเรือไม่ต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายใด ๆ ที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา

มาตรา ๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ อาจประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับคนประจำเรือเพื่อใช้บังคับแก่เรือที่ชักธงไทย เพื่อให้คนประจำเรือได้รับอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม

การพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับคนประจำเรือ ให้คำนึงถึงมาตรฐานการครองชีพ ต้นทุนการประกอบกิจการ ราคาของสินค้าและบริการ ความสามารถทางธุรกิจ ผลิตภาพแรงงาน และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งหลักประเพณีในการจ้างงานของคนประจำเรือด้วย

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามมาตรา ๔๖ แล้ว ห้ามเจ้าของเรือจ่ายค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ประกาศกำหนดให้แก่คนประจำเรือ

มาตรา ๔๘ เพื่อประโยชน์แก่การคำนวณค่าล่วงเวลา ในกรณีที่คนประจำเรือได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือน อัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานหมายถึง ค่าจ้างรายเดือนหารด้วยผลคูณของสามสิบและจำนวนชั่วโมงทำงานในวันทำงานต่อวันโดยเฉลี่ย

มาตรา ๔๙ ให้เจ้าของเรือจ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาให้ถูกต้อง และตามกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้างเป็นรายเดือน รายวัน รายชั่วโมง หรือเป็นระยะเวลาอย่างอื่นที่ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์แก่คนประจำเรือ

(๒) ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้าง นอกจาก (๑) ให้จ่ายตามกำหนดเวลาที่เจ้าของเรือและคนประจำเรือตกลงกัน

(๓) ค่าล่วงเวลา ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่เจ้าของเรือเลิกจ้างคนประจำเรือ ให้เจ้าของเรือจ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาตามที่คนประจำเรือมีสิทธิได้รับ ให้แก่คนประจำเรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เลิกจ้าง

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่เจ้าของเรือไม่จ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๔๙ ให้เจ้าของเรือจ่ายดอกเบี้ยให้แก่คนประจำเรือในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี

ในกรณีที่เจ้าของเรือจงใจไม่จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ตั้งกำหนดจ่าย เจ้าของเรือต้องจ่ายเงินเพิ่มให้แก่คนประจำเรือร้อยละสิบห้าของเงินที่ค้างจ่ายทุกระยะเวลาเจ็ดวัน

มาตรา ๕๑ เจ้าของเรือต้องจัดให้คนประจำเรือสามารถดำเนินการโอนเงินที่ได้รับทั้งหมดหรือบางส่วนให้กับบุคคลตามที่คนประจำเรือกำหนด ตามกำหนดระยะเวลาที่ได้ตกลงกัน โดยเจ้าของเรืออาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากคนประจำเรือได้ในอัตราที่จ่ายจริง

มาตรา ๕๒ เจ้าของเรือต้องจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างหรือค่าล่วงเวลาให้แก่คนประจำเรือทุกครั้งที่มีการจ่าย โดยอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) วันและเวลาทำงาน

(๒) ผลงานที่ทำได้สำหรับคนประจำเรือซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณ

เป็นหน่วย

(๓) อัตราค่าจ้าง จำนวนค่าจ้าง และค่าล่วงเวลา ที่คนประจำเรือแต่ละคนได้รับ

(๔) อัตราแลกเปลี่ยนเงิน กรณีที่ใช้เงินสกุลอื่นซึ่งแตกต่างจากที่ตกลงกันไว้ใน

ข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ ให้เป็นไปตามอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๕๓ การจ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาแก่คนประจำเรือ ให้เจ้าของเรือจ่าย ณ สถานที่ทำงานของคนประจำเรือ เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๔ ห้ามเจ้าของเรือหักค่าจ้างและค่าล่วงเวลา เว้นแต่เป็นการหักเพื่อ

(๑) ชำระภาษีเงินได้ตามจำนวนที่คนประจำเรือต้องจ่ายหรือชำระเงินอื่นตามที่มิ
กฎหมายกำหนดไว้

(๒) ชำระค่าบำรุงสหภาพแรงงานหรือองค์กรของคนประจำเรือ

(๓) ข้าราชการชั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ หรือสหกรณ์อื่นที่มีลักษณะเดียวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ หรือหนี้ที่เป็นไปเพื่อสวัสดิการที่เป็นประโยชน์แก่คนประจำเรือฝ่ายเดียว โดยได้รับความยินยอมล่วงหน้าจากคนประจำเรือ

(๔) เป็นเงินสะสมตามข้อตกลงเกี่ยวกับกองทุนเงินสะสม

การหักตาม (๒) (๓) และ (๔) ในแต่ละกรณีห้ามหักเกินร้อยละสิบและจะหักรวมกันได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของเงินที่คนประจำเรือมีสิทธิได้รับตามกำหนดเวลาการจ่ายตามมาตรา ๕๔ เว้นแต่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากคนประจำเรือ

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่เจ้าของเรือให้คนประจำเรือทำงานล่วงเวลา ให้เจ้าของเรือจ่ายค่าล่วงเวลาให้แก่คนประจำเรือในอัตราไม่น้อยกว่าหนึ่งจุดสองห้าเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงตามจำนวนชั่วโมงที่ทำงานล่วงเวลา

มาตรา ๕๖ คนประจำเรือมีสิทธิลาชั้นฝั่งได้ตามที่ได้ตกลงกับเจ้าของเรือ เว้นแต่กรณีลาชั้นฝั่งด้วยเหตุผลทางด้านสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ที่ดี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานประกาศกำหนด

มาตรา ๕๗ ให้คนประจำเรือมีสิทธิลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยสามสิบวัน โดยให้ถือเป็นวันทำงาน

มาตรา ๕๘ ให้เจ้าของเรือประกาศเวลาทำงานปกติให้คนประจำเรือทราบ โดยกำหนดเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของการทำงานแต่ละวันของคนประจำเรือซึ่งต้องไม่เกินแปดชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาทั้งสิ้นแล้วสัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง

มาตรา ๕๙ เจ้าของเรืออาจให้คนประจำเรือทำงานล่วงเวลาได้เท่าที่จำเป็น แต่เมื่อรวมกับระยะเวลาการทำงานปกติตามมาตรา ๕๘ แล้วต้องไม่เกินวันละสิบสี่ชั่วโมง ในรอบยี่สิบสี่ชั่วโมง และไม่เกินเจ็ดสิบสองชั่วโมงในรอบเจ็ดวัน

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยแก่เรือ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือแก่เรือลำอื่นหรือบุคคลที่ประสบภัยพิบัติทางทะเล นายเรืออาจให้คนประจำเรือทำงานได้เท่าที่จำเป็นจนกว่าสถานการณ์ได้กลับคืนสู่ภาวะปกติ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้านายเรือให้คนประจำเรือที่อยู่ในชั่วโมงการพักผ่อนทำงาน ให้จัดให้คนประจำเรือได้พักผ่อนชดเชยเวลาเหล่านั้นโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้ให้นายเรือบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เหตุผล และลงชื่อรับรองทุกครั้ง

มาตรา ๖๑ ในวันที่มีการทำงาน ให้เจ้าของเรือจัดให้คนประจำเรือมีเวลาพักระหว่างช่วงการทำงานในวันหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง ทั้งนี้ เจ้าของเรือกับคนประจำเรืออาจตกลงกันล่วงหน้าให้มีเวลาพักครั้งหนึ่งน้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงได้ แต่เมื่อรวมกันแล้ววันหนึ่งต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

เวลาพักระหว่างช่วงการทำงานไม่ถือเป็นชั่วโมงการทำงานและไม่นับรวมเป็นชั่วโมงการพักผ่อนตามมาตรา ๖๒

มาตรา ๖๒ เจ้าของเรือต้องจัดให้คนประจำเรือมีชั่วโมงการพักผ่อนไม่น้อยกว่าสิบชั่วโมงในรอบยี่สิบสี่ชั่วโมง และไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบเจ็ดชั่วโมงในรอบเจ็ดวัน

ชั่วโมงการพักผ่อนสามารถแบ่งออกได้ไม่เกินสองช่วง -หนึ่งในสองช่วงนี้ต้องมีระยะเวลาอย่างน้อยหกชั่วโมง และต้องมีระยะห่างระหว่างกันแต่ละช่วงไม่เกินสิบสี่ชั่วโมง

มาตรา ๖๓ คนประจำเรือซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาเพื่อคลอดและเลี้ยงดูบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกินเก้าสิบวัน

ให้เจ้าของเรือจ่ายค่าจ้างในระหว่างที่คนประจำเรือลาเพื่อคลอดและเลี้ยงดูบุตรตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ไม่เกินสี่สิบห้าวัน

มาตรา ๖๔ คนประจำเรือที่เจ้าของเรือให้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิได้รับค่าล่วงเวลา

- (๑) งานที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อความปลอดภัยของเรือเดินทะเล สินค้าหรือคนในเรือเดินทะเล
- (๒) งานที่ทำเพื่อช่วยเหลือชีวิตหรือผู้ประสบภัยพิบัติทางทะเล
- (๓) งานพิเศษเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบของศุลกากร การป้องกันโรคติดต่อหรือการตรวจสุขภาพอื่น ๆ
- (๔) งานในช่วงเวลาพิเศษที่ต้องใช้เพื่อการเปลี่ยนเวรยามตามปกติ

มาตรา ๖๕ ให้เจ้าของเรือจัดวันหยุดประจำปีให้แก่คนประจำเรือ ปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยได้รับค่าจ้าง ทั้งนี้ ให้เจ้าของเรือเป็นผู้กำหนดล่วงหน้า

ห้ามเจ้าของเรือให้คนประจำเรือทำงานในวันหยุดประจำปี เว้นแต่เป็นกรณีฉุกเฉิน โดยได้รับความยินยอมจากคนประจำเรือ เจ้าของเรืออาจให้คนประจำเรือทำงานในวันหยุดดังกล่าวได้ โดยเจ้าของเรือต้องจ่ายค่าทำงานในวันหยุดแก่คนประจำเรือเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของค่าจ้างในส่วนที่คำนวณจ่ายตามระยะเวลา

กรณีที่ข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือมีระยะเวลาไม่ถึงหนึ่งปี ให้เจ้าของเรือคำนวณวันหยุดประจำปีให้ตามส่วน

(โปรดพลิก)

หมวด ๕
การส่งตัวกลับ

มาตรา ๖๖ คนประจำเรือมีสิทธิเดินทางกลับภูมิลำเนาหรือสถานที่อื่นตามที่ตกลงกัน โดยให้เจ้าของเรือจัดการหรือออกค่าใช้จ่ายใด ๆ ระหว่างการเดินทาง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ครบกำหนดเวลาตามข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือในระหว่างเวลาที่คนประจำเรือทำงานอยู่ ณ สถานที่อื่นอันมิใช่สถานที่ทำข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ

(๒) เจ้าของเรือบอกเลิกข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือก่อนครบกำหนดตามข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ

(๓) เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้เกิดขึ้น

(ก) คนประจำเรือเจ็บป่วย บาดเจ็บ หรือมีสภาพร่างกายหรือจิตใจที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้

(ข) เมื่อเจ้าของเรือไม่สามารถดำเนินธุรกิจการเดินเรือต่อไป

(ค) เรือเดินทะเลอับปางหรือไม่อาจใช้การได้โดยสิ้นเชิง

(ง) เมื่อเรือจะมุ่งหน้าเข้าสู่เขตสงคราม

(จ) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๗ เจ้าของเรือต้องจัดทำประกันภัยให้แก่คนประจำเรือทุกคนเกี่ยวกับการส่งตัวคนประจำเรือกลับตามมาตรา ๖๖ โดยมีมาตรฐานไม่น้อยกว่าการประกันภัยทางทะเลระหว่างประเทศ

การประกันภัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

มาตรา ๖๘ เจ้าของเรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายระหว่างการเดินทางตามมาตรา ๖๖ ในกรณีเลิกสัญญา เนื่องจากคนประจำเรือได้กระทำความผิดต่อกฎหมายของรัฐเจ้าของธง หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าเจ้าของเรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้คนประจำเรือได้เดินทางกลับตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมการกงสุลประกาศกำหนด

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้กรมการกงสุล หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีสิทธิไต่เบี่ยเพื่อค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปตามวรรคหนึ่งและค่าเสียหายใด ๆ จากเจ้าของเรือพร้อมดอกเบี้ยร้อยละสิบห้าต่อปี นับแต่วันที่ได้ออกค่าใช้จ่ายเพื่อส่งตัวคนประจำเรือกลับตามมาตรา ๖๖ รวมทั้งเข้ารับช่วงสิทธิจากเจ้าของเรืออันเกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันตามมาตรา ๖๗

สิทธิไต่เบี่ยหรือการรับช่วงสิทธิตามวรรคสอง ให้มีอายุความสิบปีนับแต่วันที่ได้ออกค่าใช้จ่ายดังกล่าว

หมวด ๖

ค่าเสียหายกรณีเรือเสียหายหรือเรือจม

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่เรือเสียหายหรือเรือจม เจ้าของเรือต้องจ่ายค่าเสียหายให้แก่บุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) คนประจำเรือได้รับบาดเจ็บอันเป็นผลมาจากเรือเสียหายหรือเรือจม
- (๒) คนประจำเรือได้รับความเสียหายอันเป็นผลมาจากเรือเสียหายหรือเรือจม
- (๓) คนประจำเรือว่างงานอันเป็นผลมาจากเรือเสียหายหรือเรือจม

กรณีตาม (๑) และ (๒) ให้คนประจำเรือเรียกเงินจากเจ้าของเรือได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น หรือเท่าที่ได้รับความเสียหายจริง

กรณีตาม (๓) ให้จ่ายค่าเสียหายเท่ากับค่าจ้างที่คนประจำเรือจะได้รับภายใต้ข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ ทั้งนี้ ไม่เกินสองเดือน

หมวด ๗

อัตรากำลัง

มาตรา ๗๑ ให้เจ้าของเรือจัดหาคนประจำเรือมาทำงานในตำแหน่งหน้าที่บนเรือ ในจำนวนที่เพียงพอเหมาะสมกับปริมาณงาน ระยะเวลาการเดินทาง ระยะทาง ประเภท และขนาดของเรือ เพื่อให้สามารถเดินเรือได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย โดยคำนึงถึงสภาพร่างกายของคนประจำเรือ และเส้นทางการเดินเรือ

การจัดอัตรากำลังสำหรับเรือเดินทะเลในแต่ละประเภทและขนาด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

หมวด ๘

มาตรฐานที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร และโภชนาการบนเรือ

มาตรา ๗๒ ให้เจ้าของเรือจัดให้มีที่พักอาศัยและสถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ห้องนอน
- (๒) ห้องรับประทานอาหาร
- (๓) ห้องอาบน้ำ
- (๔) ห้องสุขา
- (๕) ห้องนั่งเล่น
- (๖) ห้องพักผ่อนระหว่างการทำงาน
- (๗) ห้องพยาบาล

- (๘) พื้นที่ว่างบนดาดฟ้าเรือ
- (๙) ห้องทำงานสำหรับฝ่ายช่างกล
- (๑๐) ห้องทำงานสำหรับฝ่ายเดินเรือ
- (๑๑) อื่น ๆ ตามที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

นอกจากวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าของเรือจัดให้มีห้องประกอบศาสนกิจ หากมีความจำเป็นตามข้อกำหนดทางศาสนาของคนประจำเรือ

มาตรฐานที่พักอาศัยและสถานที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ให้เจ้าของเรือจัดให้มีบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานเหมาะสม จำเป็น และเพียงพอแก่คนประจำเรือ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

มาตรา ๗๔ ให้เจ้าของเรือจัดอาหารและน้ำดื่มที่มีคุณภาพ คุณค่าทางโภชนาการ และปริมาณที่เพียงพอต่อคนประจำเรือ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม และศาสนาของคนประจำเรือ โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากคนประจำเรือ

มาตรฐานการจัดอาหารและน้ำดื่มตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมอนามัยประกาศกำหนด

มาตรา ๗๕ ให้เจ้าของเรือจ้างงานคนประจำเรือในตำแหน่งคนครัวบนเรือที่รับผิดชอบในการจัดเตรียมอาหาร ซึ่งผ่านมาตรฐานการฝึกอบรมและมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานประกาศกำหนด

ห้ามเจ้าของเรือมอบหมาย หรือจ้างงานคนประจำเรือในตำแหน่งคนครัวที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

มาตรา ๗๖ ให้เจ้าของเรือจัดให้คนประจำเรือที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานในแผนกจัดหาอาหารต้องผ่านมาตรฐานการฝึกอบรมที่เหมาะสม หรือมีคุณสมบัติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

มาตรา ๗๗ ให้เจ้าของเรือจัดให้มีพื้นที่และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการครัว เพื่อให้สามารถจัดหาอาหารได้อย่างถูกสุขลักษณะและถูกหลักโภชนาการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมอนามัยประกาศกำหนด

หมวด ๙

การจัดให้มีการรักษาพยาบาล การคุ้มครองต่อชีวิต ร่างกาย และอนามัยของคนประจำเรือ

ส่วนที่ ๑

การรักษาพยาบาลบนเรือและบนฝั่ง

มาตรา ๗๘ เจ้าของเรือต้องจัดให้มีห้องพยาบาลบนเรือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ทางด้านการรักษาพยาบาล การฝึกอบรมการปฐมพยาบาล และแพทย์ หรือบุคลากรผู้ทำหน้าที่ ด้านการรักษาพยาบาล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประกาศกำหนด

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่คนประจำเรือประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ให้เจ้าของเรือ จัดให้คนประจำเรือได้รับการรักษาพยาบาลทันทีตามความเหมาะสมแก่อันตรายหรือความเจ็บป่วยนั้น

มาตรา ๘๐ เจ้าของเรือต้องจัดให้มีมาตรฐานการคุ้มครองสุขภาพของคนประจำเรือ เพื่อให้ได้รับการรักษาสุขภาพบนเรือและบนฝั่งโดยทันที

มาตรฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนด ในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๒

ความรับผิดชอบของเจ้าของเรือต่อคนประจำเรือ

มาตรา ๘๑ เจ้าของเรือต้องรับผิดชอบต่อคนประจำเรือในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการได้รับบาดเจ็บของคนประจำเรือ ที่ทำงานบนเรือซึ่งเกิดขึ้นนับแต่วันที่เริ่มปฏิบัติหน้าที่จนถึงกำหนดวันส่งตัวกลับ

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการประกันทางการเงิน ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีที่คนประจำเรือเสียชีวิต หรือทุพพลภาพเป็นเวลานาน อันเนื่องมาจากการบาดเจ็บ การเจ็บป่วย หรือได้รับอันตรายจากการทำงาน เพื่อให้มีหลักประกันการชดเชยค่าสินไหมทดแทน

(ข) กรณีที่คนประจำเรือถูกละทิ้ง

(ค) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

(๓) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การแพทย์ การจัดหาที่พักอาศัย เครื่องมือในการบำบัดโรค ค่าอาหาร และการเช่าที่พักอาศัยในสถานที่อื่นนอกเหนือจากภูมิลำเนาของคนประจำเรือ จนกว่าคนประจำเรือจะหายจากการเจ็บป่วยหรืออาการบาดเจ็บ หรือจนกว่าจะมีการวินิจฉัยว่าการทุพพลภาพนั้นมีลักษณะถาวรจนไม่สามารถทำงานได้อีก ตามที่เจ้าของเรือ

กับคนประจำเรือได้ตกลงกัน ทั้งนี้ ไม่น้อยกว่าสิบหกสัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับบาดเจ็บหรือเริ่มเจ็บป่วย จนกว่าคนประจำเรือจะได้รับการส่งตัวกลับ เว้นแต่การเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บนั้นเกิดขึ้นนอกเหนือจากการปฏิบัติงานให้กับเจ้าของเรือ หรือเกิดจากการกระทำอันมิชอบของคนประจำเรือผู้นั้น

หรือคนประจำเรือผู้นั้นได้ตั้งใจปกปิดความเจ็บป่วยหรือสุขภาพที่ไม่สมบูรณ์ขณะที่ตกลงทำสัญญา

(๔) ค่าใช้จ่ายในการปลงศพและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในกรณีที่คนประจำเรือเสียชีวิตบนเรือหรือบนฝั่งในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญา

(๕) ค่าใช้จ่ายอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๓

การป้องกันอุบัติเหตุและการคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย

มาตรา ๘๒ เจ้าของเรือต้องจัดให้มีการบริหาร จัดการ และดำเนินการ ด้านความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยบนเรือให้เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๓ เจ้าของเรือต้องจัดให้มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือและกำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือ ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนดในกฎกระทรวง

คนประจำเรือต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน และปฏิบัติตามมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานบนเรือที่เจ้าของเรือกำหนดไว้

มาตรา ๘๔ เจ้าของเรือต้องจัดให้คนประจำเรือได้รับการฝึกอบรม ด้านความปลอดภัย สุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อม ระหว่างที่อยู่บนเรือ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติทางทะเลอย่างร้ายแรงจนทำให้คนประจำเรือ ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ให้เจ้าของเรือหรือนายเรือรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในทันทีที่ทราบ

หมวด ๑๐

ใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล

มาตรา ๘๖ เรือที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันกรอสซิงตันขึ้นไปเป็นเรือเดินทะเล ระหว่างประเทศต้องมีใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล เพื่อแสดงว่าสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน และสภาพความเป็นอยู่ของคนประจำเรือบนเรือเป็นไปตามข้อกำหนดในใบประกาศการปฏิบัติ ด้านแรงงานทางทะเลซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๗ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำขอรับใบรับรองด้านแรงงาน ทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล แบบใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล และใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล การออกใบรับรองชั่วคราว อายุและการต่ออายุ ใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล การตรวจสอบ ติดตาม และการเพิกถอนใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงาน ทางทะเล ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมเจ้าท่าและอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอุทธรณ์การออกใบรับรองด้านแรงงาน ทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล การต่ออายุ และการเพิกถอนใบรับรอง ด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๘ การตรวจเรือ การออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล และการสลักหลังใบรับรอง อาจกระทำโดยผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจหรือองค์กรที่ได้รับการยอมรับ จากกรมเจ้าท่า

การกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการมอบอำนาจ การเพิกถอนการมอบอำนาจ วิธีการประเมินผลการดำเนินงาน และการประกาศรายชื่อบุคคล ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๑๑

การร้องเรียนบนเรือ

มาตรา ๘๙ ให้เจ้าของเรือจัดให้มีเอกสารที่มีขั้นตอนการร้องเรียนอันเกี่ยวกับ สภาพการจ้าง สภาพการทำงาน และสภาพความเป็นอยู่ของคนประจำเรือตามพระราชบัญญัตินี้ แก่คนประจำเรือ

ในกรณีที่คนประจำเรือได้ร้องเรียนตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของเรือดำเนินการสอบสวน ข้อเท็จจริงและแจ้งผลการตรวจสอบให้แก่คนประจำเรือทราบโดยเปิดเผยและไม่ชักช้า

การร้องเรียนดังกล่าวไม่ตัดสิทธิคนประจำเรือที่จะร้องเรียนต่อหน่วยงานของรัฐ เจ้าของธงหรือรัฐเจ้าของท่าเรือที่เรือเทียบท่าหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งคนประจำเรือ นั้น มีสัญชาติ

ห้ามเจ้าของเรือบอกเลิกการจ้างงานหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลร้าย หรือเป็นผลให้คนประจำเรือหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้ เพราะเหตุที่ได้ร้องเรียน หรือให้การเป็นพยานตามวรรคสอง และวรรคสาม

หมวด ๑๒

สิทธิการรวมตัวและการเจรจาต่อรอง

มาตรา ๕๐ คนประจำเรือหรือเจ้าของเรือมีสิทธิรวมตัวกัน เพื่อเจรจาต่อรองหรือเรียกร้องให้ได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างและสภาพการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ คนประจำเรือหรือเจ้าของเรือมีสิทธิรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรของตนเพื่อแสวงหาและคุ้มครองประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างและการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

มาตรา ๕๒ สิทธิในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองตามมาตรา ๕๐ และสิทธิในการรวมตัวเพื่อจัดตั้งองค์กรตามมาตรา ๕๑ ให้นำกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์หรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแต่กรณี

การจัดให้มีหรือเปลี่ยนแปลงและดำเนินการเรื่องข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้นำกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์หรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ถือว่าคนประจำเรือเป็นลูกจ้าง เจ้าของเรือเป็นนายจ้าง และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานแล้วแต่กรณี

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีอำนาจออกประกาศ เพื่อดำเนินการให้ขึ้นไปตามมาตรานี้

สภาพการจ้างตามมาตรานี้ หมายความว่า เงื่อนไขการจ้างหรือการทำงานที่พักอาศัย สิ่งนันทนาการ อาหารและการจัดหาอาหาร กำหนดวันและเวลาทำงาน ค่าจ้าง การเลิกจ้าง หรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าของเรือหรือคนประจำเรืออันเกี่ยวกับการจ้างหรือการทำงาน

มาตรา ๕๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทแรงงานทางทะเล การปิดงาน และการนัดหยุดงาน การกระทำอันไม่เป็นธรรม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับคนประจำเรือและเจ้าของเรือ

มาตรา ๕๔ ห้ามเจ้าของเรือเลิกจ้างหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้คนประจำเรือไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้เพราะเหตุที่คนประจำเรือกระทำการ หรือกำลังกระทำการตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ หรือได้กระทำหรือกำลังจะกระทำการชุมนุมทำคำร้องยื่นข้อเรียกร้อง ดำเนินการฟ้องร้อง เป็นพยาน หรือให้หลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหรือต่อศาล

เมื่อได้มีการแจ้งข้อเรียกร้องเพื่อกำหนดให้มีหรือเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างของคนประจำเรือ ถ้าข้อเรียกร้องนั้นยังอยู่ในระหว่างการเจรจา การใกล้ชิด หรือการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน ห้ามมิให้เจ้าของเรือเลิกจ้างหรือโยกย้ายหน้าที่การงานคนประจำเรือ ผู้แทนคนประจำเรือ กรรมการ อนุกรรมการ หรือสมาชิกองค์กรของคนประจำเรือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง เว้นแต่บุคคลดังกล่าว

(๑) ทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่เจ้าของเรือ

(๒) จงใจทำให้เจ้าของเรือได้รับความเสียหาย

(๓) ผ่าฝืนข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของเรือ โดยเจ้าของเรือได้กล่าวและตักเตือนเป็นหนังสือแล้ว เว้นแต่กรณีที่ย้ำแรง เจ้าของเรือไม่จำเป็นต้องกล่าวและตักเตือน ทั้งนี้ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งนั้นต้องมีได้ออกเพื่อขัดขวางมิให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการเกี่ยวกับข้อเรียกร้อง

(๔) ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลาสามวันทำงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ห้ามคนประจำเรือ ผู้แทนคนประจำเรือ กรรมการ อนุกรรมการ หรือสมาชิกองค์กรของคนประจำเรือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง ให้การสนับสนุน หรือก่อเหตุการณ์นัดหยุดงาน

หมวด ๑๓

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๙๕ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ขึ้นไปบนเรือหรือเข้าไปในสำนักงานของเจ้าของเรือ และสถานที่ทำงาน เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงาน สภาพการจ้าง และสภาพความเป็นอยู่ สอบถามข้อเท็จจริง ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และทะเบียนคนประจำเรือ ปุ่มเรือ เอกสารทะเบียน หนังสือรับรอง และข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง เก็บตัวอย่างวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกระทำการอื่นใดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง ในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าของเรือ คนประจำเรือ หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของเรือหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และให้เจ้าของเรือหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก และไม่ขัดขวางการปฏิบัติตามหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือและตรวจเรือต่างประเทศที่เข้ามาในน่านน้ำไทย เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งสิทธิของคนประจำเรือที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน และความเป็นอยู่ของคนประจำเรือบนเรือ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าเจ้าของเรือปฏิบัติไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ อันเกี่ยวกับสิทธิของคนประจำเรือที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน และความเป็นอยู่ของคนประจำเรือบนเรือ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้นายเรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือดำเนินการอื่นใดตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อย่างร้ายแรง หรืออาจเป็นเหตุให้คนประจำเรือได้รับอันตราย หรือเป็นการฝ่าฝืนที่ก่อให้เกิดเหตุร้ายแรง หรือเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่เกิดขึ้นซ้ำ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งกักเรือไว้ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรจนกว่าจะมีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือมีอำนาจให้นายเรือเสนอแผนแก้ไขได้ เมื่อนายเรือได้แก้ไขให้ถูกต้องหรือจัดทำแผนแก้ไขแล้ว ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบ โดยเจ้าของเรือต้องออกค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบดังกล่าว หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้แก้ไขให้ถูกต้องแล้วหรือให้ความเห็นชอบกับแผนแก้ไข ก็ออกคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยเรือได้

การกักเรือ การเสนอแผนแก้ไข และค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติทางทะเลอย่างร้ายแรงจนทำให้คนประจำเรือได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และเปิดเผยผลการดำเนินการให้สาธารณชนทราบ

มาตรา ๙๘ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๑๔

คณะกรรมการแรงงานทางทะเล

มาตรา ๙๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการแรงงานทางทะเล” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการกงสุล อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนแพทยสภา ผู้แทนสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแรงงานทางทะเล ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานแต่งตั้ง จำนวนสองคน ผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือ และผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานแต่งตั้ง จำนวนฝ่ายละห้าคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานแต่งตั้งข้าราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือและผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

มาตรา ๑๐๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายด้านแรงงานทางทะเล
- (๒) เสนอความเห็นในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล
- (๓) พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ให้ความเห็นขอการส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการไตรภาคีพิเศษขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ
- (๕) เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับคนประจำเรือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
- (๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการแรงงานทางทะเล หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย
- (๘) ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานทางทะเลและการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔

มาตรา ๑๐๑ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือ และกรรมการผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานแต่งตั้งกรรมการแทน และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือหรือกรรมการผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานแต่งตั้งกรรมการในประเภทเดียวกันเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือ และกรรมการผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานให้ออกเพราะบกพร่องหรือทุจริต ต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๐๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม โดยต้องมีกรรมการผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือ และกรรมการผู้แทนฝ่ายคนประจำเรืออย่างน้อยฝ่ายละหนึ่งคน

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ ซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐๔ การประชุมของคณะอนุกรรมการต้องมีอนุกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับกับการประชุม คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๑๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการ ของเจ้าของเรืออันเป็นข้อเท็จจริงตามปกติวิสัยของเจ้าของเรือจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งตนได้มา หรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้หรือเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองแรงงาน การแรงงานสัมพันธ์ ความปลอดภัยในการทำงานของคนประจำเรือ หรือการสอบสวนหรือพิจารณาคดี

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งจะต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๐๗ เจ้าของเรือที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๘ เจ้าของเรือหรือนายเรือที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ หรือมาตรา ๘๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๙ เจ้าของเรือที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ เจ้าของเรือที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน ผู้จัดการ ตัวแทนจัดหางาน หรือลูกจ้าง ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๓ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๔ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียน ตามมาตรา ๒๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และปรับสองเท่าของจำนวนเงินที่ต้องส่งเพิ่มจนครบวงเงินหลักประกัน

มาตรา ๑๑๕ บุคคลที่แสดงตนเป็นตัวแทนจัดหางานหรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางานของผู้รับใบอนุญาตจัดหางานอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับห้าเท่าของค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายที่เรียกไว้

มาตรา ๑๑๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ลงรายการหรือทำรายงานตามมาตรา ๓๖ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๙ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๐ ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๑ เจ้าของเรือที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๒ เจ้าของเรือ คนประจำเรือ หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๕ (๒) และ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลที่ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ความผิดตามมาตรา ๑๐๕ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษจำคุก หรือไม่ควรถูกฟ้องร้องให้มีอำนาจเปรียบเทียบ ดังนี้

- (๑) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร
- (๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในจังหวัดอื่น

ในกรณีที่มีการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิด
ที่เปรียบเทียบได้ตามพระราชบัญญัตินี้ และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวน
ส่งเรื่องให้อธิบดี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดง
ความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระค่าปรับแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงิน
ค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๔ ใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติ
ด้านแรงงานทางทะเลที่ออกตามประกาศกระทรวงแรงงานว่าด้วยเรื่องมาตรฐานแรงงานทางทะเล
อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

มาตรา ๑๒๕ ใบอนุญาตจัดหางานให้คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ
ที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ อยู่ในวันก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ.

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันการคุ้มครองคนประจำเรือเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยคุ้มครองคนประจำเรือในฐานะที่เป็นลูกจ้าง และให้เจ้าของเรือในฐานะที่เป็นนายจ้าง ต้องปฏิบัติต่อลูกจ้างตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การบังคับตามสิทธิและหน้าที่ระหว่างคนประจำเรือ กับเจ้าของเรือก็เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือเป็นไปตามข้อตกลงการจ้างที่ได้ตกลงกันไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องตามความเป็นจริงกับสภาพการจ้างงานหรือสภาพการทำงานที่แท้จริงของคนประจำเรืออันมีลักษณะหรือสภาพการทำงานแตกต่างจากผู้ใช้แรงงานโดยทั่วไป ทั้งยังไม่มีกฎหมายให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล เพื่อส่งเสริมการจ้างงานคนประจำเรือและกิจการเรือเดินทะเลระหว่างประเทศ รวมทั้งให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปควบคุม กำกับดูแล และกำหนดมาตรฐานในเรื่องของสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน และความเป็นอยู่ของคนประจำเรือให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเฉพาะซึ่งให้ความคุ้มครองแก่คนประจำเรือเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการทำงานที่แท้จริง และเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการกักเรือ การตรวจเรือ และการสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่องของรัฐเจ้าของท่าที่เรือไทยเทียบท่าโดยที่ไม่มีใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาดังกล่าว

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ กำหนดความหมายของกรณีที่เกี่ยวข้องกับแรงงานทางทะเล เช่น เรือคนประจำเรือ เจ้าของเรือ ใบรับรองด้านแรงงานทางทะเล ใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล เป็นต้น ให้เป็นบทนิยามเพื่อความสะดวกในการใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ กำหนดให้การจ้างแรงงานตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นรัฐมนตรีของกระทรวงที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนเท่านั้น (ร่างมาตรา ๕)

(ไม่ปรดพิถก)

๒.๔ หมวด ๑ บททั่วไป

(๑) กำหนดให้นำจารีตประเพณีเกี่ยวกับการทำงานของคนประจำเรือ การเดินเรือทะเล และข้อกำหนดหรือมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับแรงงานทางทะเล มาใช้บังคับ ในกรณีที่มีได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖)

(๒) กำหนดให้หนี้เงินที่เจ้าของเรือต้องชำระเป็นหนี้ที่มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สิน ทั้งหมดของเจ้าของเรือในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ร่างมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้ข้อพิพาทเกี่ยวกับแรงงานทางทะเลอยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๕ หมวด ๒ เงื่อนไขในการทำงานบนเรือ

(๑) กำหนดห้ามเจ้าของเรือให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบหกปีบริบูรณ์ทำงานบนเรือ (ร่างมาตรา ๑๕)

(๒) กำหนดห้ามเจ้าของเรือให้คนประจำเรือที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ทำงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือความปลอดภัย (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๖ หมวด ๓ การจัดหางานให้คนหางานเพื่อทำงานเป็นคนประจำเรือ

(๑) กำหนดให้ผู้ให้บริการจัดหางานแก่คนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๒๐)

(๒) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขออนุญาตจัดหางาน (ร่างมาตรา ๒๑)

(๓) กำหนดให้ผู้ขออนุญาตจัดหางานต้องวางหลักประกันเพื่อความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดหางาน (ร่างมาตรา ๒๘)

(๔) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานต้องจดทะเบียนตัวแทนจัดหางาน และลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน (ร่างมาตรา ๓๐)

(๕) กำหนดห้ามผู้รับใบอนุญาตจัดหางานเรียกหรือรับค่าบริการหรือค่าใช้จ่าย จากคนหางานเพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือ (ร่างมาตรา ๓๕)

(๖) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานต้องจัดการให้คนหางานเพื่อไปทำงาน เป็นคนประจำเรือเดินทางกลับไปยังสถานที่ซึ่งรับสมัครคนหางานในกรณีที่ไม่ได้งาน (ร่างมาตรา ๓๙)

๒.๗ หมวด ๔ สภาพการจ้าง

(๑) กำหนดให้เจ้าของเรือจัดทำข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ โดยเก็บไว้ บนเรือและให้ไว้กับคนประจำเรือ (ร่างมาตรา ๔๓)

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับ คนประจำเรือเพื่อให้ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมได้ (ร่างมาตรา ๔๗)

(๓) กำหนดห้ามเจ้าของเรือหักค่าจ้างและค่าล่วงเวลา เว้นแต่เป็นกรณีที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัตินี้ จึงจะสามารถทำได้ (ร่างมาตรา ๕๔)

(๔) กำหนดให้คนประจำเรือมีสิทธิลาขึ้นฝั่งและลาป่วยได้ โดยกำหนดจำนวน วันลาป่วยที่ถือเป็นวันทำงาน (ร่างมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗)

(๕) กำหนดระยะเวลาการทำงานในวันทำงานปกติและการทำงานล่วงเวลา ของคนประจำเรือ (ร่างมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙)

(๖) กำหนดให้เจ้าของเรือจัดชั่วโมงการพักผ่อนให้แก่คนประจำเรือ (ร่างมาตรา ๖๒)

(๗) กำหนดให้เจ้าของเรือจัดวันหยุดประจำปีให้แก่คนประจำเรือในปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน (ร่างมาตรา ๖๕)

๒.๘ หมวด ๕ การส่งตัวกลับ

(๑) กำหนดกรณีคนประจำเรือเดินทางกลับ โดยให้เจ้าของเรือเป็นผู้ดำเนินการส่งกลับและออกค่าใช้จ่าย (ร่างมาตรา ๖๖)

(๒) กำหนดให้เจ้าของเรือจัดทำประกันภัยให้แก่คนประจำเรือทุกคน เพื่อส่งคนประจำเรือกลับภูมิลำเนาหรือสถานที่อื่นตามที่ตกลงกัน (ร่างมาตรา ๖๗)

๒.๙ หมวด ๖ ค่าเสียหายกรณีเรือเสียหายหรือเรือจม

กำหนดให้เจ้าของเรือต้องจ่ายค่าเสียหายในกรณีที่กำหนดเมื่อคนประจำเรือได้รับผลกระทบจากการที่เรือเสียหายหรือเรือจม (ร่างมาตรา ๗๐)

๒.๑๐ หมวด ๗ อัตรากำลัง

กำหนดให้เจ้าของเรือจัดหาคนประจำเรือมาทำงานบนเรือในจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอ (ร่างมาตรา ๗๑)

๒.๑๑ หมวด ๘ มาตรฐานที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร และโภชนาการบนเรือ

(๑) กำหนดให้เจ้าของเรือจัดที่พักอาศัยและสถานที่บนเรือให้มีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๗๒)

(๒) กำหนดให้เจ้าของเรือจัดอาหารและน้ำดื่มที่มีคุณภาพในปริมาณที่เพียงพอต่อคนประจำเรือโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย (ร่างมาตรา ๗๔)

(๓) กำหนดห้ามเจ้าของเรือให้คนอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ เป็นคนครัว และต้องจ้างคนครัวที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วและมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๗๕)

๒.๑๒ หมวด ๙ การจัดให้มีการรักษาพยาบาล การคุ้มครองต่อชีวิต ร่างกาย และอนามัยของคนประจำเรือ

(๑) กำหนดให้เจ้าของเรือดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการรักษาพยาบาลคนประจำเรือ และให้คนประจำเรือได้รับการรักษาพยาบาลทันที (ร่างมาตรา ๗๘ และมาตรา ๗๙)

(๒) กำหนดความรับผิดชอบของเจ้าของเรือต่อคนประจำเรือ โดยให้เจ้าของเรือเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย (ร่างมาตรา ๘๑)

(๓) กำหนดให้เจ้าของเรือดูแลเรื่องความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของคนประจำเรือในการทำงานบนเรือ (ร่างมาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓)

๒.๑๓ หมวด ๑๐ ใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเล

กำหนดให้เรือเดินทะเลระหว่างประเทศขนาดห้าร้อยตันกรอสขึ้นไปต้องมีใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลและให้มีใบประกาศการปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเลด้วย (ร่างมาตรา ๘๖)

๒.๑๔ หมวด ๑๑ การร้องเรียนบนเรือ

กำหนดให้เจ้าของเรือจัดเอกสารที่มีขั้นตอนการร้องเรียนเกี่ยวกับสภาพการจ้างสภาพการทำงาน และสภาพความเป็นอยู่ให้แก่คนประจำเรือ (ร่างมาตรา ๘๙)

๒.๑๕ หมวด ๑๒ สิทธิการรวมตัวและการเจรจาต่อรอง

กำหนดให้คนประจำเรือและเจ้าของเรือมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อเจรจาต่อรองหรือเรียกร้องเกี่ยวกับสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน และการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน (ร่างมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑)

๒.๑๖ หมวด ๑๓ พนักงานเจ้าหน้าที่

(๑) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงาน สภาพการจ้าง และสภาพความเป็นอยู่ของคนประจำเรือ เรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง ให้ส่งเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา และมีคำสั่งให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๙๕)

(๒) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือต่างประเทศและตรวจเรือออกคำสั่งให้นายเรือแก้ไขในกรณีที่ปฏิบัติไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ กักเรือไว้จนกว่าจะมีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือให้จัดทำแผนแก้ไขจนกว่าจะได้รับความเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๙๖)

๒.๑๗ หมวด ๑๔ คณะกรรมการแรงงานทางทะเล

(๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการแรงงานทางทะเล ประกอบด้วย (๑) ปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานกรรมการ (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมการกงสุล ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนแพทยสภา ผู้แทนสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านแรงงานทางทะเล ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานแต่งตั้ง จำนวนสองคน ผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือและผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานแต่งตั้ง จำนวนฝ่ายละห้าคน เป็นกรรมการ (๔) อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานแต่งตั้งข้าราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา ๙๙)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือ และกรรมการผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ทั้งนี้ เมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สามารถปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งใหม่ (ร่างมาตรา ๑๐๑) กำหนดเหตุในการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้แทนฝ่ายเจ้าของเรือและกรรมการผู้แทนฝ่ายคนประจำเรือ (ร่างมาตรา ๑๐๒) และกำหนดองค์ประชุมของคณะกรรมการ การออกเสียง และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม (ร่างมาตรา ๑๐๓)

(๒) คณะกรรมการแรงงานทางทะเลมีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายด้านแรงงานทางทะเล เกี่ยวกับการออกกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัตินี้ และการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมถึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๐๐)

๒.๑๘ หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ

(๑) กำหนดความผิดและโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นข้อเท็จจริงที่เจ้าของเรือสงวนไว้ไม่เปิดเผย (ร่างมาตรา ๑๐๕)

(๒) กำหนดความรับผิดของผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล
กรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิด (ร่างมาตรา ๑๐๖)

(๓) กำหนดความผิดและโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
(ร่างมาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๒๒)

(๔) กำหนดความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ให้เปรียบเทียบได้ (ร่างมาตรา ๑๒๓)

๒.๑๙ บทเฉพาะกาล

(๑) เพิ่มบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับไว้รับรองด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศ
การปฏิบัติด้านแรงงานทางทะเลที่ออกตามประกาศกระทรวงแรงงานว่าด้วยเรื่องมาตรฐานแรงงานทางทะเล
ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะสิ้นอายุ

(๒) เพิ่มบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้ผู้รับใบอนุญาตจัดหางานตามพระราชบัญญัติ
จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ สามารถดำเนินการจัดหางานให้แก่คนหางาน
เพื่อไปทำงานเป็นคนประจำเรือตามพระราชบัญญัตินี้ได้จนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุ
